

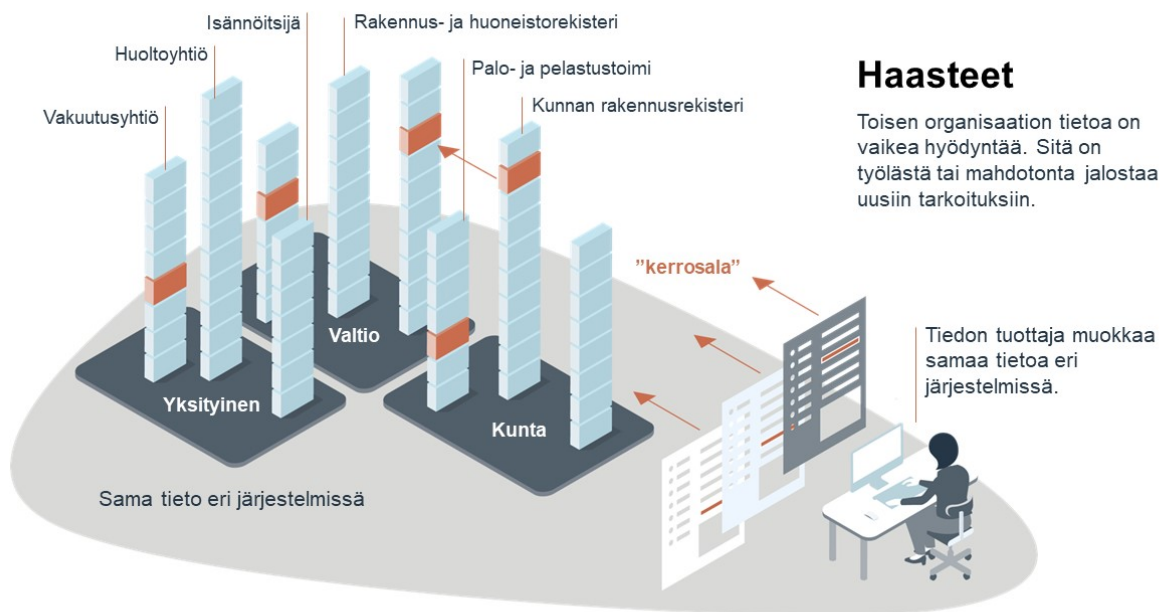
26.6.2020

Diaarinro VN/15746/2020

Muutos on käynnissä – Ryhti-hanke pyrkii rakennetun ympäristön tietojen valtakunnalliseen yhteentoimivuuteen

Ympäristöministeriössä on hallitusohjelman mukaisesti käynnissä työ, jossa luodaan valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä. Järjestelmä kokoaa yhteen rakennus- ja suunnitelmätiedot yhteensopivassa muodossa.

Rakennettuun ympäristöön, kuten rakennuksiin ja muuhun infraan, liittyy runsaasti tietoa, jota kiinteistömistajat, yritykset sekä julkishallinnon organisaatiot tarvitsevat. Kunnat ovat tiedon keskeisiä tuottajia ja käyttäjiä. Nykyisin tiedot hajautuvat useisiin eri järjestelmiin, ja ne on tallennettu eri muodoissa. Niiden käyttö on usein hankalaa, sillä eri järjestelmissä tuotetut tiedot eivät nykyisin toimi yhteen. Uusi tietojärjestelmä tarvitaan, jotta yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeä rakennettuun ympäristöön liittyvä tieto saadaan käyttöön kansainvälisesti yhteentoimivassa muodossa.

Rakennetun ympäristön tiedon uusi järjestys edellyttää muutoksia toimintatavoissa ja järjestelmissä. Ympäristöministeriön Ryhti-hanke toteuttaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmää vuosina 2020-2023. **Tietojärjestelmällä tarkoitetaan laajaa digitaalista tietopalvelua, joka parantaa tiedon saatavuutta ja yhteentoimivuutta.**

Ryhti-hankkeen rinnalla käynnissä on työ yhteentoimivien tietorakenteiden määrittämiseksi. Kaava- ja rakennustiedon standardit ja hallintamallit sovitaan yhdessä alan kanssa ja otetaan käyttöön tietojärjestelmätyössä. Muutoksen vaatima lainsäädäntö tehdään osana *maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistusta*, joka muuttaa muun muassa kaava- ja rakennustietojen käsittelyä. MRL sekä uusi laki

rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä on tarkoitus viedä eduskuntaan vuonna 2022. Näin uusi tietojärjestelmä tulisi käyttöön vuoden 2022 lopulla.

Ryhti-hanke on sidoksissa useisiin käynnissä oleviin hankkeisiin, jotka tähtäävät yhteentoimiviin rakennetun ympäristön tietoihin. Ympäristöministeriö tekee tiivistä yhteistyötä muun muassa Kuntaliiton, Maanmittauslaitoksen sekä Digi- ja väestötietoviraston kanssa. Ryhti-hanke nivoutuu esimerkiksi Maanmittauslaitoksessa meneillään olevaan *kansallisen maastotietokannan ja osoitetietojärjestelmän* kehittämiseen sekä valtiovarainministeriön *Kuntien tilatieto* -hankkeeseen.

Mistä tieto tulee uuteen tietojärjestelmään?

Maankäytön suunnittelun ja rakentamisen keskeiset tiedot tulevat viranomaisille kuntien päätöksenteosta, ensisijaisesti kuntakaavoituksen ja rakennusluvituksen tuotteina. **Jatkossa sekä kaavojen että rakennusluvituksessa syntyvien tietojen tulee olla tietojärjestelmän käytettävissä, ja kaikki toimijat voivat hakea ne käyttöönsä. Tiedon toimittaminen moneen paikkaan vähenee. Tiedot tulee tallentaa kansallisesti yhtenäisissä muodoissa**, jotka määritetään laajassa yhteistyössä kuntien, yksityisen sektorin ja valtion toimijoiden kesken. Tavoitteena on, että tiedot haetaan kunnan standardien mukaisesta rajapinnasta.

2020 Tietorakenteiden ja tietojärjestelmän määrittely

- Kaava- ja rakennustietojen tietomallien määrittely
- Tietojärjestelmän ja alustan määrittely käynnistyy
- Suunnitelma kaava- ja rakennustietojen saattamisesta tietojärjestelmään

2022 Käyttöönotto

- Tietojärjestelmän ja alustan käyttöönotto
- Koulutus, ohjeistus ja tuki käyttöönottoon
- Hallituksen esitykset laeiksi

2021 Toteutus ja testaus

- Tietojärjestelmän ja alustan toteutus käynnistyy
- Lausuntokierros lakiluonnoksista
- Tietojärjestelmän testaus alkaa
- Nykyisten kaavatietojen tallentaminen tietojärjestelmään käynnistyy

2023 Jatkokehitys

- Lait voimaan
- Tietojärjestelmän ja alustan jatkokehitys

Mitä hyötyä uudesta tietojärjestelmästä on?

Uusi tietojärjestelmä on iso askel kohti rakennetun ympäristön digitalisaatiota. Tosielämän ympäristöstä tarvitaan vastaava digitaalinen kaksonen, joka sujuvoittaisi ja tehostaisi kiinteistö- ja rakennusalan työtä sekä sitä koskevaa viranomaistoimintaa. Uuden tietojärjestelmän myötä:

- Viranomaistyö sekä kaikkien KIRA-alan organisaatioiden välinen yhteistyö tehostuvat – yhteentoimiva tieto mahdollistaa tiedon hyödyntämisen valtakunnallisesti yli organisaatorajojen ja kansainvälisesti.
- Standardeihin perustuva automaattinen tiedonsiirto vähentää tiedon siirtämistä ja muuntamista käsin.
- Tietojen löytäminen ja hyödyntäminen helpottuvat ja osallistumismahdollisuudet paranevat.

- Yhdyskuntasuunnittelun ja rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan arvioida ja seurata tarkemmin. Rakennusten ominaisuuksista kertovan tiedon avulla voi laskea koko elinkaaren aikaisen hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen.
- Rakennustuotteiden ja -jätteiden kiertotalousmarkkina kehittyy. Purettavasta rakennuksesta saatavien uudelleen hyödynnettävien materiaalien määrä tiedetään jo ennalta.
- Yhteiset tietorakenteet ohjaavat sitä, miten ohjelmistotoimittajat kehittävät tietojärjestelmiä. Tämä vähentää kuntien riippuvuuksia ohjelmistotoimittajista ja tekee tietojärjestelmien hankkimisesta joustavampaa.
- Kunta voi hyödyntää tietojärjestelmän palveluita Inspire-velvoitteiden hoitamisessa.
- Yritykset voivat rakentaa entistä parempia ajantasaiseen tietoon perustuvia palveluita. Rakennetun ympäristön tieto kirittää kiinteistö- ja rakennusalan alustataloutta.

Miten kunta valmistautuu uuteen tietojärjestelmään?

Monilla kunnilla rakennetun ympäristön digitalisaatio on jo pitkällä. Osalla taas rakennetun ympäristön digiloikka on vielä alkuvaiheessa. **Alkuun on hyvä kartoittaa, minkälainen on maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvän tiedon hallinnan nykytilanne:** missä järjestelmissä tiedot sijaitsevat, missä muodossa ja miten niitä nykyisin tallennetaan ja käytetään sekä millaiset sopimukset järjestelmistä on tehty.

Tiedon käytettävyys edellyttää jatkossa huolellisesti suunniteltua tietojen laadun hallintaa. **Kaavat kannattaa viimeistään nyt saattaa sähköiseen muotoon ja yhtenäiseen rakenteeseen,** jolloin myös valtakunnallisen yhteentoimivuuden rakentaminen helpottuu.

Parhaillaan määritellään tietomalleja, joiden mukaisina suunnitelma- ja rakennustietoja jatkossa tallennetaan uuteen tietojärjestelmään. **Tavoitteena on, että määrätykset saadaan käyttöön kunnissa vuoden 2021 aikana.**

Uusien toimintatapojen ja tietojärjestelmän käyttöönotto on iso ponnistus. Hankkeen aikana kuntia tuetaan toimintatapojen muutoksessa. Ryhti-hanke tuottaa tarvittavaa koulutusta ja ohjeistusta siitä, miten tietojärjestelmä otetaan käyttöön ja osaksi kunnan omia prosesseja. Tietojärjestelmän kehitystyössä tuetaan avoimia komponentteja helpottamaan kuntien siirtymistä uuteen.

Miten osallistua tietojärjestelmän kehitykseen?

Tämän kokoisessa muutoksessa ei kukaan voi onnistua yksin. Mukana Ryhti-työssä ovat muun muassa Kuntaliitto ja kunnat, kiinteistö- ja rakennusalan yksityiset toimijat, kansalaisjärjestöt, tietojärjestelmätoimittajat, aluehallinto sekä keskeiset ministeriöt ja virastot. Ympäristöministeriö on perustanut laajan, eri organisaatioiden asiantuntijoista koostuvan *yhteentoimivuuden yhteistyöryhmän*, jossa on mukana myös kuntien edustajia.

Hankkeen etenemistä voi seurata osoitteessa ym.fi/ryhti. Sivustolla voit ilmoittautua hankkeen postituslistalle, jolla kerromme ajankohtaisista tapahtumista ja kyselyistä. Samoin voit lähettää aloitteen tai kysymyksen hankkeen tekijöille. Työn tueksi kootaan syksyllä kunnan asiantuntijoista koostuva kuntaraati. Seuraava kunnille suunnattu tilaisuus on 2.9., ja syyskuussa käynnistyvät myös kuukausittaiset kunta-skypet ajankohtaistietojen vaihtamiseen. Sosiaalisesta mediasta hankkeen löydät tunnisteella *#ryhti*.

Olethan mukana varmistamassa, että kuntasi on ensimmäisten joukossa hyödyntämässä rakennetun ympäristön digitalisaation etuja. Ota rohkeasti yhteyttä ja osallistu rakennetun ympäristön digiloikkaan. **Valtakunnallinen yhteentoimivuus rakennetaan yhdessä!**

- [Liity mukaan Ryhti-hankkeen jakeluun ja pysyt ajan tasalla työstä](#)
- [Ym.fi/ryhti](#) / [Ym.fi/yhteentoimivuus](#)